

PRESENTACIÓN

Cada día ten maior importancia o coñecemento do medio ambiente dunha comunidade, xa que é un condicionante do seu benestar social, sanitario e económico (o medio ambiente como xerador de actividades capaces de producir emprego, renda, saúde e benestar á poboación).

A industrialización e a urbanización modificaron o medio dando orixe a problemas ambientais de primeira orde (o efecto invernadoiro e cambio climático, a destrución da capa de ozono estratosférica, o transporte de contaminantes, a desertización, etc.) que é preciso corrixir, así como evitar que as actividades futuras orixinen máis deterioracións no noso contorno a través dunha política preventiva que permita un desenvolvemento sostido e equilibrado e teña como obxectivos a protección da saúde do home e a conservación de todos os recursos que condicionan e sustentan a vida. Para acadar os obxectivos do VI Programa Comunitario de Acción en materia de medio ambiente para 2001-2010, ademais da consideración das disposicións lexislativas vixentes e de aspectos tecnolóxicos inclúense actuacións tales como o aumento de diálogo coa empresa, fomento de acordos voluntarios, participación da opinión pública, acceso á información ambiental, etc. A empresa ten unha especial responsabilidade diante do medio ambiente ao ser consumidora de recursos, ademais de fonte de emisións e residuos; pero tamén é orixe de coñecementos científicos e tecnolóxicos, así como de positivos impactos socioeconómicos; o cal levou a moitas empresas a integrar a política ambiental nas estratexias corporativas adoptando criterios de protección da contorna na planificación de actividades e toma de decisións, o que implica tamén ás asociacións empresariais, xa que a protección do medio ambiente na empresa constitúe unha responsabilidade corporativa.

A Oficina Rexional para Europa da OMS, baseándose nas iniciativas de Cidades Saudables, e tendo en conta as experiencias dos plans de sanidade ambiental locais e os programas da Axenda 21 existentes nalgúns países europeos, decidiu apoiar ás entidades locais e rexionais para acadar os obxectivos do desenvolvemento sostible; sendo esta unha oportunidade máis, de concienciar os concellos galegos da importancia de asumir esta filosofía na súa xestión, a través da posta en marcha do **Programa Galego Municipios Saudables e Sostibles 2000-2007**, que leva consigo:

- **Un primeiro nivel de actuación:** de formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, e de todos os axentes sociais implicados na tarefa de protexer e conservar o medio ambiente, a través da realización do XXXI Curso de Saúde Ambiental en Celanova, co obxectivo de contribuír a mellorar a xestión e as condicións de vida dos cidadáns da Comarca de Terra de Celanova.

- **Un segundo nivel de actuación:** de participación cidadá, a través da realización dunha conferencia-coloquio e unha exposición sobre o medio ambiente natural galego, co obxectivo de propiciar a participación activa de toda a cidadanía da Comarca de Terra de Celanova.

- **Unha recomendación:** que os concellos da Comarca de Terra de Celanova impulsen o desenvolvemento da Axenda 21 Local (cui a implantación iniciou a Mancomunidade Terra de Celanova no ano 2004) mediante a posta en marcha dun plan de acción ambiental e de participación social.

Co fin de abordar e debater algúns dos problemas ambientais prioritarios que ten a Comarca de Terra de Celanova, organízase este curso que, está deseñado de acordo cos principios da Carta Europea sobre Medio Ambiente e Saúde, e a Carta de Aalborg cara á sostibilidade, e dirixido a todos aqueles que traballan ou están interesados no medio ambiente. Finalmente, destacar a necesidade de unir esforzos por parte de responsables políticos, empresarios, científicos, educadores, profesionais, comunicadores, ecoloxistas, así como a participación activa dos cidadáns, en prol de conseguir un medio ambiente saudable e sostible para todos os galegos, mellor legado para xeracións vindeiras.

Prof. Dr. Francisco José Peña Castiñeira (*)

RESPONSABLE PROGRAMA GALEGO MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2007.

.(*) Fundador no ano 2000 desta iniciativa itinerante por toda a xeografía galega. Pioneiro e impulsor da saúde ambiental en Galicia, debido á súa dilatada traxectoria académica e profesional, tras 28 anos de actividade e labor desenvolvido, ten acreditado un recoñecido prestixio e é ben coñecido en medios nacionais e internacionais como un avanzado ambientalista, pola súa contribución ós sectores medio ambiente e saúde na triple vertente docente, investigadora e educativa, que se traduciu, entre outros, no recoñecemento da OMS pola súa valiosa contribución ao proxecto europeo “Healthy Cities”, na obtención de oito premios de investigación científica e oito distincións e recoñecementos, e na publicación de 45 libros (15 como autor e 30 como director/coordinador), 163 publicacións científicas e 69 artigos de divulgación relacionados coa problemática hixiénico-ambiental. Doutor en Farmacia pola Universidade de Santiago de Compostela, especialista universitario en Toxicoloxía pola Universidad Complutense de Madrid, diplomado en Sanidade pola Escuela Nacional de Sanidad, académico correspondente da Real Academia de Medicina e Cirurxía de Galicia do Instituto de España, socio numerario da Sociedad Española de Sanidad Ambiental, ex-profesor de Hixiene e Sanidade Ambiental da Universidade de Santiago de Compostela, ex-director do Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA) con sé no Castelo de Santa Cruz de Oleiros. En calidade de experto en sanidade ambiental foi vocal do Consello Galego de Medio Ambiente da Xunta de Galicia e membro do Comité Científico do I Congreso Mundial de Saúde e Medio Ambiente Urbano. Formou parte do Acordo da V Sesión da Comisión Mixta de Cooperación Técnico-Científica entre Italia e España no apartado Protección Ambiental, tendo realizado diversas estadias de investigación no Laboratorio de Igiene Ambientale do Istituto Superiore di Sanità (Roma). Levou a cabo a organización e dirección técnico-científica de máis de 150 plans, proxectos, programas e actividades de formación, investigación e educación ambiental en Galicia. Elaborou un Plan de formación, investigación e educación ambiental para a Secretaría Xeral para a Protección Civil e o Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Puxo en marcha un Plan de formación ambiental na Escola Galega de Administración Pública. Dirixiu un Plan de actividades sobre medio ambiente da Fundación Semana Verde de Galicia no Recinto Feira Internacional de Galicia. Director do Programa de Formación Ambiental das Patrullas Verdes do Concello de Caldas de Reis (Pontevedra). Profesor de “Medio Ambiente e Saúde” de CEPADE-Universidad Politécnica de Madrid.

PROGRAMA

LUNS, 4 XUÑO 2007

16,00 h.: **ACREDITACIÓN E ENTREGA DA DOCUMENTACIÓN.**

16,30 h.: **ACTO INAUGURAL**, a cargo de *D. Antonio Mouriño Villar*, Alcalde-Presidente do Concello de Celanova; *D. José Antonio Pérez Cortés*, presidente da Mancomunidade Terra de Celanova; *D. Francisco José Fumega Piñeiro*, Ilmo. Sr. Delegado Provincial da Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible de Ourense; e representantes da FEGAMP, CAIXA GALICIA e organismos colaboradores.

17,00 h.: **CONFERENCIA INAUGURAL: “Radiografía ambiental de Galicia: propostas de mellora”.**
PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

18,00 h.: **MESA REDONDA I: “A empresa ante o reto ambiental do século XXI: a súa contribución ao desenvolvemento sostible da Comarca Terra de Celanova”.**

MODERADORA: Dª. MILAGROS PUGA BARREIROS
Xerente da Fundación Comarcal Terra de Celanova.

RELATORES:

- **“A xestión ambiental como xeradora de rentabilidade empresarial”.**
D. JOSÉ ENRIQUE RODRÍGUEZ COELLO
Auditor Xefe de Sistemas de Xestión Medioambiental da Delegación de AENOR en Galicia.

- **“Implantación dunha política de calidade e de medio ambiente nunha industria cunícola”.**
D. MARCOS CID CID
Responsable de Calidade de Galicarn Alimentación, S.L.

- **“As explotacións agrogandeiras e o monte como fonte de recursos cara ao desenvolvemento sostible do medio rural galego baseado na diversificación de ingresos”.**
D. MANUEL CARLOS GÓMEZ DÍEZ
Presidente de Hortoflor 2Sociedade Cooperativa Galega.

- **“Implantación da certificación forestal PEFC: a experiencia de Maderas Quintela”.**
D. HERMINIO GRANDE JUSTO
Xerente de Maderas Quintela, S.L.

MARTES, 5 XUÑO 2007 (DÍA MUNDIAL DO MEDIO AMBIENTE)

09,00-14,00 h.: **VISITAS PRÁCTICAS:**
- Parque Natural Baixa Limia-Serra do Xurés e Parque Nacional Peneda-Gerês (Portugal), guiada a cargo de *D. Antonio Amoeiro Mosquera*, director do Parque Natural Baixa Limia-Serra do Xurés.
-Selado do vertedoiro e a súa recuperación como Mirador do Monte da Costa (Celanova).

16,30 h.: **TEMA 1: “Importancia dos sistemas de abastecemento hídrico e de saneamento das augas residuais en relación coa saúde ambiental”.**
PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

17,30 h.: **MESA REDONDA II: “A calidade das augas en Galicia”.**

MODERADOR: PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

RELATORES:

- **“Plan de saneamento de Galicia 2000-2015: a súa aplicación na Comarca de Terra de Celanova”.**
PROF. D. FRANCISCO ALONSO FERNÁNDEZ
Ilmo. Sr. Subdirector Xeral de Programación e Proxectos de Augas de Galicia da Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible da Xunta de Galicia. Profesor da Universidade de Vigo.

- **“Xestión do ciclo integral da auga: experiencias nalgúns municipios galegos, co especial referencia á ETAP e EDAR municipais de Celanova”.**
Dª. HENRY LAIÑO LÓPEZ
Xerente Zona Este de Aquagest Galicia.

- **“Eficacia das plantas depuradoras compactas e prefabricadas na depuración de augas residuais domésticas para pequenos núcleos de poboación”.**
D. GONZALO PÉREZ VÁZQUEZ
Departamento de Desarrollo de SMA – Soluciones Medioambientales y Aguas, S.A.
D. GONZALO ALFONSÍN SOLIÑO
Departamento de Medio Ambiente de Facet Ibérica, S.A.

MÉRCORES, 6 XUÑO 2007

09,00-14,00 h.: **VISITAS PRÁCTICAS:**
- ETAP e EDAR municipais de Celanova, xestionadas por Aquagest (Celanova).
- Planta depuradora compacta de augas residuais, xestionada por SMA (Ramirás)
- Planta de Reciclaxe de Vidrio de Danigal Vidrio, S.L. (Verín).

16,30 h.: **TEMA 2: “Importancia da xestión integral dos residuos urbanos en relación coa saúde ambiental”.**
PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

17,30 h.: **MESA REDONDA III: “A xestión dos residuos en Galicia”.**

MODERADOR: PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

RELATORES:

- **“De Sogama á Sociedade Galega do Medio Ambiente”.**
Dª. TERI CAMPOS MOSQUERA
Responsable de Comunicación e Prensa de Sogama.

- **“Novas tendencias na xestión e tratamento dos residuos industriais”.**
D. JUAN MOGIN DEL POZO
Director Técnico do Grupo Toysal.

- **“Reciclaxe e tratamento do vidro en Galicia”.**
D. JUAN CARLOS FERNÁNDEZ GONZÁLEZ
Director Técnico de Danigal Vidrio, S.L.

- **“A xestión dos residuos urbanos na Mancomunidade Terra de Celanova: importancia da colaboración cidadá”.**
D. JOSÉ MANUEL PÉREZ PÉREZ
Técnico da Mancomunidade Terra de Celanova.

XOVES, 7 XUÑO 2007

16,30 h.: **TEMA 3: “A xestión ambiental na Administración Local de Galicia”.**
PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

17,30 h.: **MESA REDONDA IV: “O camiño cara a sostibilidade da Comarca de Terra de Celanova”.**

MODERADOR: D. JULIÁN MAYOR BALVÍS
Xefe do Departamento de Consultoría de Novotec Galicia.

RELATORES:

- **“Importancia da protección e conservación dos espazos naturais protexidos da provincia de Ourense, co especial referencia ao Parque Natural Baixa Limia-Serra do Xurés”.**
D. XOSÉ BENITO REZA RODRÍGUEZ
Ilmo. Sr. DirectorXeral de Conservación da Naureza da Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible da Xunta de Galicia.

- **“Metololoxía de conservación integral de especies ameazadas en Galicia”.**
D. ANTONIO MANUEL ESTÉVEZ PRIETO
Técnico de Conservación Natural, Medio Ambiente e Enerxía da Deputación Provincial de Ourense.

- **“Recuperación do Casco Histórico-Artístico de Celanova e do Burgo Medieval de Vilanova dos Infantes”.**
Representante do Concello de Celanova

- **“Aproveitamento da biomasa na Comarca de Terra de Celanova: un compromiso necesario cara ao desenvolvemento sostible”.**
PROF. D. ANDRÉS FRANCISCO NOVO LOMBAO
Secretario Xeral de Silvanus-Asociación de Silvicultores de Galicia. Profesor da Escola Universitaria de Enxeñería Forestal da Universidade de Vigo- Campus de Pontevedra.

- **“A experiencia do proceso de elaboración da Axenda 21 Local na Mancomunidade Terra de Celanova: metodoloxía dos traballos cartográficos do medio físico e conclusións do diagnóstico ambiental inicial”.**
D. SERGIO RAMOS MARTÍNEZ
Licenciado en Ciencias Ambientais.
D. MARCOS LÓPEZ RODRÍGUEZ
Enxeñeiro Agrónomo.
D. BRUNO DÍAZ CASTIÑEIRAS
Licenciado en Ciencias do Mar e Graduado en Ciencias e Tecnoloxía do Medio Ambiente.

20,00 h.: **ACTO DE CLAUSURA E ENTREGA DE DIPLOMAS ACREDITATIVOS**, a cargo de *D. Antonio Mouriño Villar*, Alcalde-Presidente do Concello de Celanova; *D. José Antonio Pérez Cortés*, presidente da Mancomunidade Terra de Celanova; *D. Juan Francisco Gálvez Gálvez*, Excmo. Sr. Vicerreitor do Campus de Ourense-Universidade de Vigo; alcaldes dos concellos da Comarca de Terra de Celanova, e representantes da FEGAMP, CAIXA GALICIA e organismos colaboradores.

INFORMACIÓN XERAL

OBXECTIVOS

- Integración da dimensión dos aspectos ambientais da saúde na formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, coa finalidade de actualizar a súa formación e adecuar as esixencias que demanda a sociedade actual, para que contribúa a mellorar a xestión e as condicións de vida urbana dos cidadáns.
- Establecer un foro de debate e estudo que trate a situación medioambiental da Comarca de Terra de Celanova, dos seus problemas e carencias que se consideran máis importantes así como das posibles solucións que se deberán adoptar; ademais de permitir a cooperación e o diálogo entre todos os axentes sociais implicados no tema, fomentando a creación de núcleos de sostibilidade.

DESTINATARIAS/OS

- Técnicas/os, funcionarias/os e responsables políticos da Administración Local, Provincial e Autonómica, que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados coas áreas obxecto de estudo.
- Profesorado de ensino secundario, formación profesional e universitaria que desenvolva a súa actividade ou estea relacionado coas áreas obxecto de estudo.
- Técnicos superiores en saúde ambiental, en química ambiental, en traballos forestais e de conservación do medio natural, e de xestión e organización dos recursos naturais paisaxísticos, etc.
- Técnicos e xestores de empresas que desenvolvan a súa actividade nos departamentos de calidade, medio ambiente e prevención de riscos laborais.
- Profesionais libres (farmacéuticos, médicos, veterinarios, químicos, biólogos, enxeñeiros, arquitectos, avogados, economistas, xeógrafos, psicólogos, sociólogos, licenciados en ciencias do mar, diplomados en relacións laborais, diplomados en enfermería, etc.) que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo.
- Estudantes universitarios relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo.
- Estudantes dos ciclos formativos de grao superior de saúde ambiental, de química ambiental, de traballos forestais e de conservación do medio natural, e de xestión e organización dos recursos naturais paisaxísticos, etc.

METODOLOXÍA

- Exposición por parte do profesorado e relatores do contido teórico do curso co apoio de medios audiovisuais (power point), coa presentación de relatorios técnicos e casos prácticos nos que tamén intervirán activamente o propio alumnado amosando as súas experiencias.
- Realización de visitas prácticas ao medio natural e a instalacións de interese medioambiental e sanitario.
- Mesas redondas (4).
- Exposición sobre: "O medio ambiente natural galego".

NÚMERO DE PRAZAS E DEREITOS DE INSCRIPCIÓN

- **Número de prazas:** estará limitado a **40**, que se cubrirán por rigorosa orde de inscrición.
- **Cota de inscrición:** 30 €.
- **Forma de pagamento:** o aboamento efectuarase mediante transferencia bancaria ou entrega en efectivo na oficina de **Caixa Galicia**, situada na rúa Celso Emilio Ferreiro, nº 5 – 32800 Celanova (Ourense), nº de conta: **2091-0407-11-3040006671**, especificando o nome e apelidos da persoa inscrita.
- **Forma de inscrición:** cubrir o boletín de inscrición, que deberá achegar co xustificante do pagamento, e presentarse / enviarse por fax / correo á Secretaría Técnica do Curso antes do xoves día 31 de maio ás 14,00 horas (data límite de formalizar a inscrición).

DOCUMENTACIÓN

- Entregarase unha carpeta coa publicación do **libro do curso** e material didáctico diverso.

DIPLOMA ACREDITATIVO E CRÉDITOS DE LIBRE CONFIGURACIÓN

- O alumnado que participe con regularidade nas sesións programadas do curso, que consta de **30 horas lectivas**, recibirán un diploma acreditativo de asistencia.
- A Universidade de Vigo (UV) concederá **2 créditos de libre configuración** ao alumnado matriculado nesa Universidade que asista ao curso.

SÉ, DATAS E HORARIO

- **Sé:** Aula de Conferencias do Claustro Barroco do Mosteiro de Celanova (Praza Maior, 1 – 32800 Celanova).
- **Datas:** do 4 ao 7 de xuño de 2007.
- **Horario:** de 16,30 a 21,00 horas (de luns a xoves). O martes e mércores (de 09,00 a 14,00 horas) terán lugar unhas visitas prácticas (opcionais).

SECRETARÍA TÉCNICA XXXI CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Coordinadores: **Antonio Piñeiro Feijó** (Concello de Celanova)
Milagros Puga Barreiros (Fundación Comarcal Terra de Celanova)
Julia Rodríguez Lamas e José Manuel Pérez Pérez (Mancomunidade Terra de Celanova)

CONCELLO DE CELANOVA
Concellería de Medio Ambiente
Praza Mayor, 1
32800 CELANOVA
Tel.: 988 43 14 81 / 988 43 14 87
Fax: 988 45 16 23
E-mail: concello.celanova@eidolocal.es

**FUNDACIÓN COMARCAL
TERRA DE CELANOVA**
R/ Centro Comarcal de Celanova
Vilanova dos Infantes
32816 CELANOVA (OURENSE)
Tel.: 988 43 22 67 / Fax: 988 43 12 71
E-mail: ftcelanova@comarcasdeg Galicia.es

**MANCOMUNIDADE
TERRA DE CELANOVA**
Barrio da Ermida, nº 39
32800 CELANOVA (OURENSE)
Tel.: 988 45 16 46
Fax: 988 45 16 46
E-mail: mttradedecelanova@hotmail.com

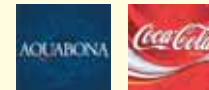
Colaboran na organización

Concellos participantes

Entidades e empresas colaboradoras

Recoñecementos e acreditacións

Auspiciado pola

Recoñecido con 2 créditos de libre configuración pola

Recoñecido como Curso de Relevancia Administrativa

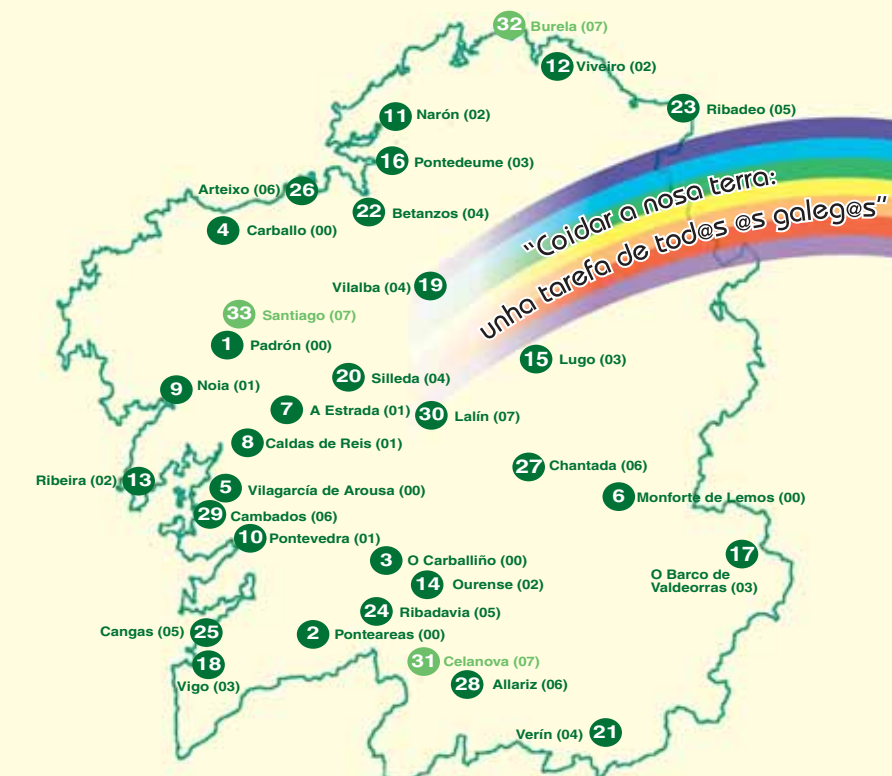

Asociación Española de Ciencias Administrativas
Instituto Internacional de Ciencias Administrativas Sección Española

PROGRAMA GALEGO MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2007

XXXI Curso de Saúde Ambiental

Celanova (Ourense), 4-7 xuño 2007

Patrocinadores oficiais

Director

Prof. Dr. Francisco Peña